16/05/2023

Ο Μάνης Χρυσόστομος γράφει για τον Προφήτη Ησαΐα

/ Γνώμες / Ι.Μ. Μάνης

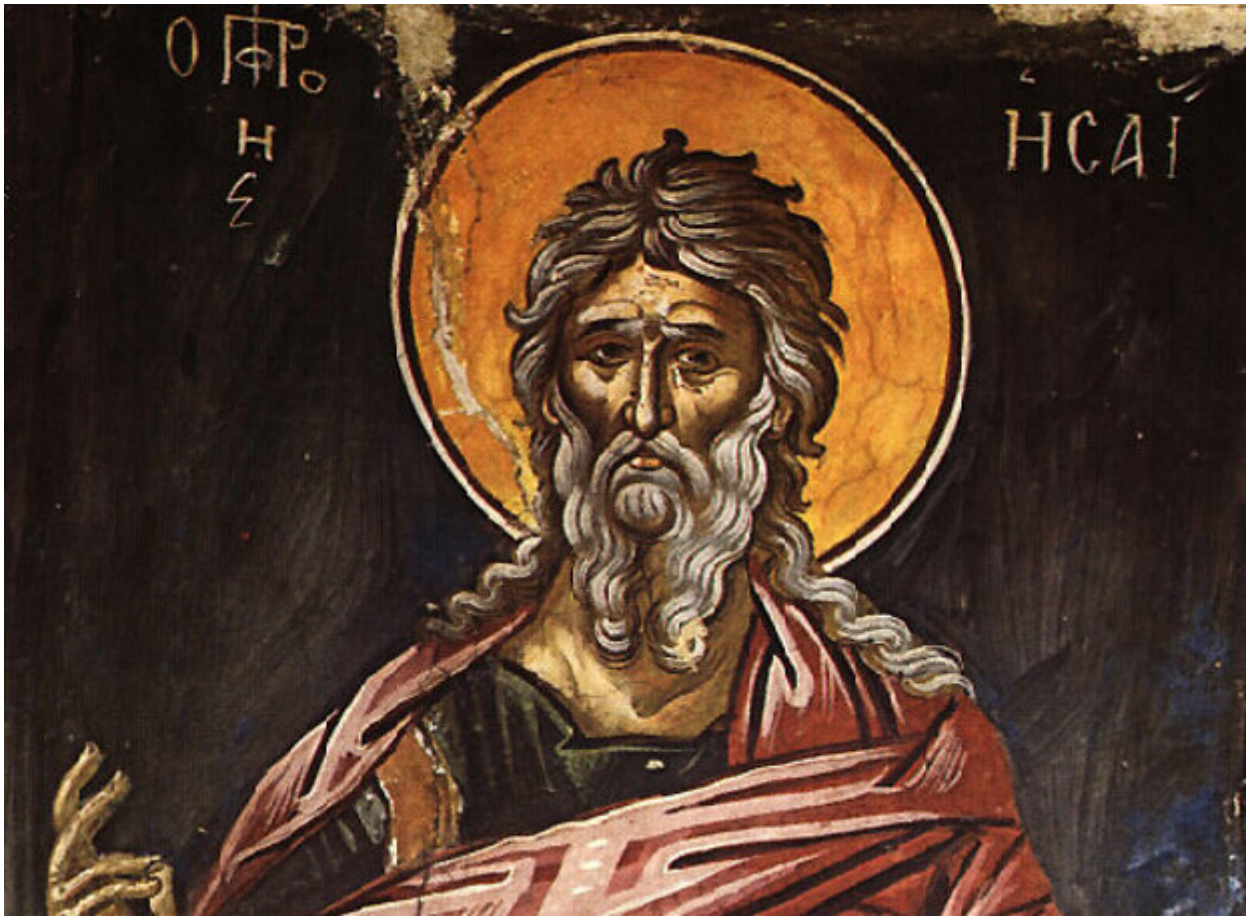

Εἶναι ὁ πρῶτος τῶν «μειζόνων προφητῶν». Ὁ «μεγαλοφωνότατος», ὁ ἀποκλιθείς «πέμπτος εὐαγγελιστής».

Ὁ προφήτης Ἠσαΐας γεννήθηκε περί τό 770 π.Χ. καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἴκου. Ἔμενε στά Ἱεροσόλυμα. Κλήθηκε ἀπό τόν Θεό στό προφητικό ἀξίωμα διά θείου ὁράματος καί ἡ δράση του ἐκτείνεται σέ μία ὁλόκληρη πεντηκονταετία μέ τήν δύναμη τῆς γραφίδος του καί τοῦ λόγου του. Πραγματικά, ὁ προφήτης Ἠσαΐας νουθέτησε τόν λαό καί συμβούλευσε τούς ἄρχοντες, στάθηκε παραμυθία στούς δικαίους καί προφήτευσε τιμωρίες γιά τήν ἀσέβεια τῶν ἀρχόντων καί τοῦ λαοῦ. Ἔδρασε κυρίως ἐπί τῶν βασιλέων Ἰωάθαμ, Ἄχαζ, Ἐζεκίου καί Μανασσῆ. Ἡ ἐποχή ἦταν βέβαια ἐξαιρετικά κρίσιμη.

- **Γράφει ο Μητροπολίτης Μάνης Χρυσόστομος**

Προσέτι, ὁ Ἡσαΐας κατέστη φορεύς σπουδαιοτάτων θείων ἀποκαλύψεων, πού ἀναφερόντουσαν στόν ἐρχομό, τό ἔργο καί τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπό τόν Σωτῆρα καί Λυτρωτή, Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ὑπῆρξε μία ὑπέροχος προσωπικότης καί τό βιβλίο τοῦ Ἡσαΐα κατέχει ἐπιφανέστατη θέση στήν παγκόσμια γραμματεία, ὁ δέ ἴδιος ἔχει χαρακτηριστεῖ ὡς «εἷς τῶν μεγίστων ρητόρων τοῦ κόσμου».

*

Ἐκεῖνο τό ὁποῖο ὑπέρ τῶν ἄλλων προφητῶν χαρακτηρίζει τόν Ἡσαΐα, εἶναι κυρίως οἱ πολυάριθμες καί καθαρότατες χριστολογικές προφητεῖες του. Εἰδικότερα, προανήγγειλε τήν ἐκ Παρθένου γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καί τό ὄνομα Ἐμμανουήλ. Ἤτοι, θά πεῖ, ὁ Ἡσαΐας: *«Ἰδού ἡ Παρθένος ἐν γαστρί ἕξει καί τέξεται υἱόν καί καλέσεις τό ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ» (Ἡσ. 17,14). Καί τοῦτο πρός δήλωσιν τῆς θεότητός του. Τό δέ παιδίον αὐτό δέν θά ἦταν ἁπλοῦς, «ψιλός» ἄνθρωπος, ἀλλά ὡς προφητεύει ὁ Ἡσαΐας: «Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστός σύμβουλος, Θεός ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατήρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος*» (Ἡσ. 9,6).

Δηλαδή, ἐκτός ἀπό τό ὄνομα Ἐμμανουήλ πού ἀνέφερε ὁ προφήτης Ἡσαΐας γιά τόν Χριστό, μίλησε καί γιά ἄλλα ὀνόματα. Τό καθένα ἀπ' αὐτά τά ὀνόματα ἀναφέρεται στή φύση καί τήν ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ καί ὅλα αὐτά, 800 χρόνια πρό τῆς Θείας Γεννήσεώς Του. Ἀλλά καί τήν τρυφερά ἰδιότητα τοῦ Καλοῦ Ποιμένος προφητεύει ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας. Παρουσιάζει τόν Χριστό, ὡς τόν ποιμένα πού ἔρχεται καί ἐξημερώνει τόν λύκο μέ τά ἀρνία καί συμβολικά ἐννοεῖ τήν ἡμέρωση τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν. Γράφει πολύ παραστατικά: «Συμβοσκηθήσεται λύκος μετά ἀρνός καί πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ καί μοσχάριον καί ταῦρος καί λέων ἅμα βοσκηθήσονται καί Παιδίον μικρόν ἄξει αὐτούς καί βοῦς καί ἄρκτος ἅμα βοσκηθήσονται» (Ἡσ. 11, 6-7). Τό Παιδίον, ὁ Χριστός, ὡς ὁ Καλός Ποιμήν θά πεῖ μετά τήν ἔξοδό Του γιά τό σωτήριο ἔργο Του τά ὑπέροχα λόγια: «Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμήν ὁ καλός, ὁ ποιμήν ὁ καλός τήν ψυχήν αὐτοῦ τίθησιν ὑπέρ τῶν προβάτων» (Ἰω. ι', 11).

Ἀκόμη βλέπει ὁ προφήτης Ἡσαΐας τόν Χριστόν νά ἐπωμίζεται καί ν' ἀναλαμβάνει «τάς ἁμαρτίας ἡμῶν». Παρ' ὅτι ἐμεῖς «ἠσεβήσαμεν καί ἐψευσάμεθα καί ἀπέστημεν ἀπό ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν» (Ἡσ. 59,13), ἐν τούτοις, Ἐκεῖνος, ὁ **Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ Χριστός** *«Οὗτος τάς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περί ἡμῶν ὀδυνᾶται» (Ἡσ. 53,4). Θά προφητεύσει μέ τοῦτα τά λόγια: «Τόν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τάς δέ σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, τό δέ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπεστράφη ἀπό αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων» (Ἡσ. 50,6). Καί στή συνέχεια, «ὡς*

πρόβατον ἐπί σφαγήν ἤχθη καί ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τό στόμα αὐτοῦ» (Ἡσ. 53,7) καί «αἴρεται ἀπό τῆς γῆς ἡ ζωή αὐτοῦ, ἀπό τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον» (Ἡσ. 53,8). Αὐτός, ὅμως, ὁ θάνατος στόν Γολγοθᾶ ἐπί τοῦ Σταυροῦ εἶναι τό ὅλον λυτρωτικόν ἔργον τοῦ Χριστοῦ διά τό ἀνθρώπινο γένος.

*

Ἐξαιρετικά σπουδαῖο εἶναι τό ὅραμα πού εἶδε ὁ προφήτης, ὅταν τοῦ ἀναθέτει ὁ Θεός τήν ἱερή ἀποστολή τῆς προφητείας. Συγκεκριμένα, ὁ προφήτης Ἡσαΐας, βλέπει καί ἀκούει ὅσα συμβαίνουν στό ἐπουράνιο θυσιαστήριο. Βέβαια αἰσθάνεται βαθύτατα ἁμαρτωλό καί ἀνάξιο τόν ἑαυτό του νά δοξολογεῖ καί ὑμνεῖ τόν Θεό, ὅπως τό πράττουν οἱ ἄγγελοι, ἐπειδή ἀκριβῶς τά χείλη του εἶναι ἀκάθαρτα, ἕνεκεν τῶν ποικίλων ἁμαρτιῶν του. Εἶδε, ὅμως, ὁ προφήτης τόν **Κύριον καί Θεόν**. Λέγει εἰδικότερα: «Καί ἀπεστάλη πρός με ἓν τῶν Σεραφίμ καί ἐν τῇ χειρί εἶχεν ἄνθρακα, ὅν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπό τοῦ θυσιαστηρίου καί ἥψατο τοῦ στόματός μου καί εἶπεν· ἰδού ἥψατο τῶν χειλέων σου καί ἀφελεῖ τάς ἀνομίας σου καί τάς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. Καί ἤκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου λέγοντος· τίνα ἀποστείλω καί τίς πορεύσεται πρός τόν λαόν τοῦτον; Καί εἶπα· ἰδού ἐγώ εἰμι· ἀπόστειλόν με. Καί εἶπε· πορεύθητι» (Ἡσ. στ’, 6-9). Ἔχουμε ἐδῶ καθαρά τήν ἀποστολή τοῦ προφήτου νά κηρύξει στό λαό τήν μετάνοια καί συγχρόνως φανερώνεται καί προτύπωση τῆς Παναγίας. Ἡ λαβίδα συμβολίζει τήν Θεοτόκο καί ὁ ἄνθρακας πού καίει, συμβολίζει τό πῦρ τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Δηλαδή, ἡ Θεοτόκος εἶναι ἡ μυστική λαβίδα πού συνέλαβε μέσα στήν κοιλία της τόν ἄνθρακα τῆς θεότητος, τόν Υἱό καί Λόγο τοῦ Θεοῦ. Μάλιστα, τό ὄγδοο Μεγαλυνάριο (γ’ ἦχος) τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς τό λέγει πολύ εὔστοχα: «Ἡ λαβίς ἡ μυστική, ἡ τόν ἄνθρακα Χριστόν, συλλαβοῦσα ἐν γαστρί, σύ ὑπάρχεις Μαριάμ». Ἀκόμη ἕνα τροπάριο τῆς ε’ Ὠδῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς λέγει πολύ χαρακτηριστικά: *«Ρύπτεται Ἡσαΐας, τοῦ Σεραφίμ τόν ἄνθρακα δεξάμενος, ὁ Πρέσβυς ἐβόα τῇ Θεομήτορι· σύ ὥσπερ λαβίδι χερσί λαμπρύνεις με, ἐπιδοῦσα ὃν φέρεις, φωτός ἀνεσπέρου, καί εἰρήνης δεσπόζοντα»*. Λέγει ὁ Συμεών πρός τήν Θεοτόκο ὁ Ἡσαΐας, ὅταν ἐδέχθη, δηλαδή, στά χείλη του ἀπό τό χέρι τοῦ ἀγγέλου Σεραφίμ τό ἀναμμένο κάρβουνο ἀπό τό θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ, καθαρίσθηκε ἀπό τίς ἁμαρτίες του. Σύ δέ τώρα, πού μοῦ δίδεις νά λάβω στίς ἀγκάλες μου Ἐκεῖνον πού σηκώνεις, μέ λαμπρύνεις, σάν νά εἶσαι ἡ λαβίδα ἐκείνη, μέ τήν ὁποίαν ὁ Ἄγγελος ἔδωκε τόν ἀναμμένο ἄνθρακα στόν Προφήτη. Διότι Σύ, μοῦ προσφέρεις ὄχι ἄνθρακα, ἀλλά τόν Θεόν, *«φωτός ἀνεσπέρου καί εἰρήνης δεσπόζοντα».*

*

Ἄνθραξ, εἰδικότερα κατά τήν ἑρμηνεία, εἶναι τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ὑπάρχουν δέ, δύο τρόπον τινα ἰδιότητες, ἡ καθαρτική καί ἡ ἁγιαστική, ἤτοι ἡ Θ. Μετάληψη καίει τούς ἀσεβεῖς καί ἁγιάζει τούς μετανοοῦντας. Στήν Ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως ὑπάρχουν οἱ σπουδαιότατοι στίχοι: «Θεουργόν Αἷμα φρῖξον, ἄνθρωπε βλέπων˙ ἄνθραξ γάρ ἐστί τούς ἀναξίους φλέγων. Θεοῦ τό Σῶμα καί θεοῖ με καί τρέφει˙ θεοῖ τό πνεῦμα, τόν δέ νοῦν τρέφει ξένως». Ἔπειτα, ἡ φράση, ὅταν κοινωνοῦν οἱ ἱερεῖς, εἶναι πολύ χαρακτηριστική: «Τοῦτο ἥψατο τῶν χειλέων μου καί ἀφελεῖ τάς ἀνομίας μου καί τάς ἁμαρτίας μου περικαθαριεῖ». Ὁ ἱερεύς κατόπιν, ὡς ἄλλο Σεραφίμ, μεταδίδει στούς πιστούς διά τῆς λαβίδος τόν θεῖον ἄνθρακα, τόν Χριστόν, τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καί εἰς ζωήν αἰώνιον.

Γι’ αὐτό καί ἡ πρόσκληση εἶναι: «Μετά φόβου Θεοῦ, πίστεως καί ἀγάπης». Ἡ πρώτη φράση εἶναι «μετά φόβου Θεοῦ» καί ἀκολουθεῖ ἡ πίστη καί ἡ ἀγάπη. Ὁ Ἀπ. Παῦλος, μάλιστα, θά ἐπιμείνει στό παράγγελμα «δοκιμαζέτω ἄνθρωπος». Δηλαδή, «Δοκιμαζέτω ἄνθρωπος ἑαυτόν καί οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καί ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω» (Α’ Κορινθ. 11,28). Ἡ Θεία Μετάληψη εἶναι ἄνθραξ, ἀναμμένο κάρβουνο. Εἶναι «πῦρ καταναλῖσκον». Εἶναι φωτιά. Λέγει πάλιν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν: «Ὅς ἄν ἐσθίῃ τόν ἄρτον τοῦτον ἤ πίνῃ τό ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καί αἵματος τοῦ Κυρίου... Ὁ γάρ ἐσθίων καί πίνων ἀναξίως, κρῖμα (=καταδίκη) ἑαυτῷ ἐσθίει καί πίνει, μή διακρίνων τό σῶμα τοῦ Κυρίου. Διά τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοί ἀσθενεῖς καί ἄρρωστοι καί κοιμῶνται (=ἀποθνήσκουσιν) ἱκανοί» (Α’ Κορινθ. 11΄, 27-30).

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὁ «μύστης τῆς Θείας Εὐχαριστίας» ὑπογραμμίζει ἐν προκειμένῳ: «Ἀλλ’ ἐπειδή μνημόνευσα τή θυσία αὐτή, θέλω νά πῶ λίγα σέ σᾶς τούς μυημένους, λίγα βέβαια ὡς πρός τήν ἔκταση, μεγάλα ὅμως ὡς πρός τή δύναμι καί τήν ὠφέλεια˙ διότι δέν εἶναι δικά μας λόγια αὐτά πού θά λεχθοῦν, ἀλλά τοῦ θείου Πνεύματος. Ποιά λοιπόν εἶναι αὐτά; Πολλοί μεταλαβαίνουν τή θυσία αὐτή μιά φορά τό χρόνο, ἐνῶ ἄλλοι δυό καί ἄλλοι πολλές φορές. Ὁ λόγος αὐτός ἀπευθύνεται πρός ὅλους μας, ὄχι μόνο σ’ αὐτούς πού εἶναι ἐδῶ, ἀλλά καί σ’ ἐκείνους πού ζοῦν στήν ἔρημο˙ διότι ἐκεῖνοι μεταλαβαίνουν μιά φορά τόν χρόνο, καί πολλές φορές καί κάθε δύο ἔτη; Τί λοιπόν; ποιούς θ’ ἀποδεχθοῦμε; αὐτούς πού μεταλαβαίνουν μιά φορά; αὐτούς πού πολλές; αὐτούς πού λίγες; Οὔτε αὐτούς πού μεταλαβαίνουν μία φορά, οὔτε αὐτούς πού πολλές, οὔτε αὐτούς πού λίγες, ἀλλά ἐκείνους πού μεταλαβαίνουν μέ καθαρά συνείδησι, μέ καθαρή καρδιά καί μέ βίο ἀνεπίληπτο. Ὅσοι εἶναι τέτοιοι, ἄς πλησιάζουν πάντοτε˙ ἐνῶ ὅσοι δέν εἶναι τέτοιοι, ἄς μή προσέρχωνται οὔτε μιά φορά. Γιατί ἄραγε; Διότι λαμβάνουν γιά τούς ἑαυτούς τους

καταδίκη καί κατάκρισι καί κόλασι καί τιμωρία» (ΕΠΕ, 25, Στήν πρός Ἑβραίους, ὁμιλία ΙΖ’, σελ.39). Καί καταλήγει πολύ χαρακτηριστικά: «Γι’ αὐτό καί ὁ ἱερεύς προσφωνεῖ τότε καί καλεῖ τούς ἁγίους, καί μέ τά λόγια αὐτά ἐπικρίνει ὅλους, ὥστε κανείς νά μή προσέλθη ἀπροετοίμαστος. Διότι, ὅπως στό κοπάδι ἐκεῖνο, στό ὁποῖο ὑπάρχουν πολλά πρόβατα ὑγιῆ καί πολλά γεμᾶτα μέ ψώρα, πρέπει νά διαχωρισθοῦν αὐτά ἀπό τά ὑγιῆ, ἔτσι καί στήν Ἐκκλησία, ἐπειδή ἄλλα πρόβατα εἶναι ὑγιῆ καί ἄλλα ὑποφέρουν ἀπό κάποια ἀσθένεια, μέ τά λόγια αὐτά διαχωρίζει αὐτά ἀπό ἐκεῖνα, ἀφήνοντας ὁ ἱερεύς ν’ ἀκουσθῆ παντοῦ ἡ φοβερή αὐτή κραυγή, καλῶντας ἔτσι καί προσελκύοντας τούς πιστούς» (ὅπ. παρ. σελ. 41).

Χωρίς πνευματική προετοιμασία καί ψυχική «δοκιμασία», δηλαδή μετάνοια καί ἐκζήτηση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ποτέ ἄς μή πλησιάσουμε τόν μυστικό ἄνθρακα, ὁ ὁποῖος κατακαίει τούς ἀναξίους. Γράφει ὁ Ἀπόστολος: «Τίς μετοχή δικαιοσύνη καί ἀνομία; Τίς δέ κοινωνία φωτί πρός σκότος; Τίς δέ συμφώνησις Χριστῷ πρός Βελίαλ;» (Β’ Κορ. στ’, 14-15). Πῶς θά πλησιάσει τόν Ἅγιον καί Πανάγιον ἐκεῖνος πού εἶναι βουτηγμένος στήν ἀνομία; Πῶς θά ἀναμίξει τήν κακοσμία τῶν παθῶν του μέ τό οὐράνιο μύρο τῆς ἱερᾶς θυσίας;

Χρειάζεται, συνεπῶς, μεγάλη προσοχή πῶς προσερχόμεθα στή Θεία Μετάληψη. Οὔτε ἀποχή, οὔτε χωρίς τήν κατάλληλη προετοιμασία.

Ὑπάρχουν προσέτι στόν προφήτη Ἠσαΐα καί ἄλλες προφητεῖες, πού προτυπώνουν καί πάλιν τό πρόσωπο τῆς Παναγίας, ὅπως εἶναι ὁ θρόνος τῆς θεότητος καί τά λόγια του περί τῆς παρθενίας της.

Κατά πρῶτον, τόν θρόνο τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου βλέπει ὁ προφήτης καί λέγει: Ἔρχεται ὁ Κύριος «καθήμενος ἐπί θρόνου ὑψηλοῦ καί ἐπηρμένου» (6,1) καί καθήμενον «ἐπί νεφέλης κούφης» (19,1). Καί στίς δύο αὐτές προφητεῖες ἔχουμε σαφεστάτη προτύπωση τῆς Παναγίας. Ὁ ὑψηλός καί ἐπηρμένος θρόνος καί ἡ ἐλαφριά νεφέλη, ὅπου κάθεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ Παναγία, ἡ ὁποία ὑπηρέτησε τό μυστήριο τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Οἱ ὕμνοι ἄλλωστε τῆς **Ἐκκλησίας** εἶναι χαρακτηριστικοί ἐν προκειμένῳ. Καί στήν Θ. Λειτουργία τοῦ Μεγ. Βασιλείου ἀκούγεται: «Ἐπί Σοί χαίρει, Κεχαριτωμένη... τήν γάρ Σήν μήτραν θρόνον ἐποίησε καί τήν Σήν γαστέρα πλατυτέραν οὐρανῶν ἀπειργάσατο». Αὐτή τήν προφητεία ἀναφέρει καί ὁ ὑμνογράφος τοῦ Κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου γράφοντας: «Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ ἐπί θρόνου θεότητος ἐν νεφέλῃ κούφῃ ἦλθεν Ἰησοῦς ὁ ὑπέρθεος...». Ἐπίσης καί ὁ ὑμνογράφος τοῦ Κανόνος τῶν Χριστουγέννων λέγει: «Μυστήριον ξένον ὁρῶ καί παράδοξον˙ Οὐρανόν τό σπήλαιον θρόνον Χερουβικόν τήν Παρθένον˙ τήν φάτνην χωρίον...».

Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διαπιστώνουν ἄριστα τόν συνδετικόν

αὐτόν κρίκον τῆς Χριστολογίας καί τοῦ προσώπου τῆς **Ὑπεραγίας Θεοτόκου.** Κάμνοντας ἀναφορά στόν πρ. Ἠσαΐα (26,18), ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει: «Ἄν οὖν καί ἡμεῖς πρός ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς προσκαρτερῶμεν καί ταῖς εὐχαῖς τῷ τοῦ Θεοῦ ναῷ μετά συνέσεως προσεδρεύοντες, ἐντεθησαυρισμένην ἑαυτοῖς εὑρήσομεν τήν καθαρότητα τῆς καρδίας χωροῦσαν καί ἐμφανίζουσαν ἡμῖν τόν Θεόν. Ταύτην γάρ καί τήν κατ' αὐτήν ἐκ ψυχῆς πρός Θεόν διάθεσιν ἐγγάστριον πνεῦμα σωτήριον καί ὁ Ἠσαΐας φησί, λέγων πρός αὐτόν˙ Διά τόν φόβον σου Κύριε, ἐν γαστρί ἐλάβομεν καί ὠδινήσαμεν, καί ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου, ὅ ἐκυήσαμεν ἐπί τῆς γῆς» (Ὁμιλία ΜΒ', Εἰς τήν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου, θ', ἔκδ. **Σ. Οἰκονόμου**, Ἀθῆναι 1864, σ. 15).

Ὁ δέ **ἅγιος Συμεών** ὁ νέος Θεολόγος γράφει σχετικά, ἑρμηνεύοντας τό παραπάνω χωρίο τοῦ προφήτη, δηλαδή τό «ἐν γαστρί ἐλάβομεν...», ὅτι ἡ Θεοτόκος: «Ἐν θείῳ Πνεύματι τόν Λόγον τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ τίκτουσα, ἀεί ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τό μυστήριον τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καί τήν κοινωνίαν μετά τοῦ Θεοῦ Λόγου καί ἕνωσιν ἀπεργάζεται, ἥν καί τό θεῖον οὕτω λέγον ὑπαινίττεται λόγιον (Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου, ἐκ τῶν Ἠθικῶν τοῦ ὁποίου, Λόγος Α', ι' ἔκδ. S.C. 122, 258).

Ἕνα ἰδιαίτερο σημεῖο, τό ὁποῖο ὀφείλουμε νά προσέξουμε εἶναι ἡ ὑπογράμμιση τοῦ προφήτου γιά τήν αἰτία τῶν δεινῶν καί τῶν βασάνων καί συγχρόνως τῆς κατάθλιψης τῶν ἀνθρώπων. Λέγει ὁ προφήτης: «Ἡ γῆ ἠνόμησε διά τούς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρῆλθον τόν νόμον καί ἤλλαξαν τά προστάγματα, διαθήκην αἰώνιον, διά τοῦτο ἄρα ἔδεται τήν γῆν, ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν» (Ἡσ. 24, 5-6). Δηλαδή, διαπιστώνει ὁ προφήτης ὅτι γενεσιουργός αἰτία τῆς θλίψεως τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἠθική παρακμή. Ὁ ἄνθρωπος θέλησε νά πορευθεῖ χωρίς τόν Θεό, χωρίς ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν του, χωρίς τόν θεῖο νόμο, μέ κλειστό τό **Εὐαγγέλιο**. Δέν σέβεται τόν **Θεό** καί συνεχῶς ἁμαρτάνει. Ἀλλ' ὁ Θεός μεριμνᾶ, παιδαγωγεῖ καί μέ τά δεινά ὡστόσο ὑπάρχει καί *«ἐλπίς τῷ εὐσεβεῖ»* (Ἡσ. 24,16).

Καί φθάνουμε στά τελευταῖα κεφάλαια τοῦ βιβλίου του, ὅπου ὁ προφήτης Ἠσαΐας ὁμιλεῖ γιά τήν ἀγάπη καί τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος δημιουργεῖ τήν «νέα Σιών», τοὐτέστιν τήν Ἐκκλησία. Θά πεῖ: «*Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἰερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τό φῶς καί ἡ δόξα Κυρίου ἐπί σέ ἀνέτειλε*» (Ἡσ. 60,1). Ἡ ὁλόφωτη δόξα τοῦ Κυρίου ἀνέτειλε χαρμόσυνος. Ἀκτινοβολεῖ καί φωτίζει. Ὁ Χριστός χάρισε στόν κόσμο τήν νίκη κατά τοῦ θανάτου, γι' αὐτό καί ὡς ὕμνος ὁ παραπάνω στίχος ψάλλεται τό Πάσχα. Φυγαδεύτηκε πλέον τό σκότος τῆς ἀσέβειας καί τῆς πλάνης καί ἦλθε τό φῶς τῆς σωτηρίας. Καί αὐτό τό φῶς, θά ἔλθει σ' ὅλη τήν οἰκουμένη.

Θά ἔλθει μέ τήν ἁγία Ἐκκλησία *«φύτευμα Κυρίου εἰς δόξαν» καί τότε «ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοί Θεοῦ» καί «οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας». Θά ἔλθει ἡ ὡραιότητα καί δόξα τῆς «νέας Ἰερουσαλήμ»*

. Οἱ πιστοί δέ, στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας θά ἔχουν ἀσφάλεια καί εὐφροσύνη. «Ἰδού ἐγώ ποιῶ ἀγαλλίαμα Ἰερουσαλήμ καί τόν λαόν μου εὐφροσύνην» (Ἡσ. 65,18).